

Flupi

FLUPI IN ZRAK

Flupi je prijazna živalca. Leti kot ptič in plava kot riba. V prejšnji zgodbici je Flupi plaval v onesnaženem potoku in zato zbolel.

Dokler ni ozdravel, sta zanj skrbela Špela in Miha. Flupi se je poslovil od otrok, ker se želi vrniti domov v lep ribnik v širnem gozdu, kjer živi tudi njegov prijatelj Počasko.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji - Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.111-93-32

VANDAELE, Wilfried

Flupi in zrak / zamisel in besedilo Wilfried Vandaele; ilustracije Tini Bauters; prevod Lucija Papič Mlakar; [priredba Avguština Lah ... et al.]. - Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, 2003. - (Flupi)

Prevod dela: "Flopie and air"; izvornik v nizozem.

ISBN 961-6392-10-7

124050688

Flupi

FLUPI IN ZRAK

Zamisel in besedilo: Wilfried Vandaele

Ilustracije: Tini Bauters

Prevod: Lucija Papič Mlakar

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PROSTOR IN ENERGIJO

Flupi leti visoko po zraku in si misli: »Če pohitim, bom doma pred mrakom.« Globoko je zajel sapo in se nasmehnil.
»Lepo,« pravi, »svež zrak. Tu zgoraj se laže diha kot v onesnaženi vodi. Počasko bo začuden, ko mu bom pripovedoval o ljudeh, ki sem jih srečal, in o svojih dogodivščinah.«

Flupi ves zasanjan niti ne opazi, da leti nad tovarno.
Nenadoma zaide v oblak dima. Duši ga.
Ne vidi več, kje leti ... Zaleti se v tovarniški dimnik!
Poškoduje si perutko in ne more več leteti.
Obvisi na dimniku in kliče: »Na pomoč, na pomoč, padel bom!«

Mimo prileti štoklja. Zasliši Flupijeve krike in poleti proti njemu.

»Daj, zlezi mi na hrbet!« pravi. Flupi jo uboga.

Štoklja ga previdno položi na tla. Flupi se ji zahvali, ker mu je rešila življenje.

»Kdo pa bo skrbel zate, dokler se ti ne pozdravi perutka?« skrbi štokljo.

Flupi odvrne: »Moja prijatelja Špela in Miha bosta pazila name.

Ali me lahko neseš k Špeli? Pokazal ti bom, kje živi.«

Štorklja poleti s Flupijem do Špelinega doma.
Tam potrka in povpraša, ali je kdo doma.
Z dolgim kljunom pritisne na zvonec.
Špela odpre vrata. Tudi Miha je tam, ker skupaj delata domačo nalogo.

»Kaj se je zgodilo?« vpraša Špela in previdno vzame Flupija v naročje.
Štorklja se poslovijo, ker jo čaka še veliko dela.
Narediti mora gnezdo za svoja jajca.
Flupi se ji zahvali in ji pomaha v slovo.

Miha iz škatle in krpe Flupiju naredi posteljico.

Preden Špelin oče razkuži Flupijevo perutko, ga potolaži: »Ne boj se, saj ne bo bolelo.«

Flupi se prav nič ne boji, ker je pogumna živalca.

»Zakaj je zrak tako onesnažen?« vpraša Špela očeta.

»Veš Špela, zrak onesnažujemo mi, ljudje.
Vozimo avtomobile, ki izpuščajo škodljiv dim.
Pogosto na vrtu ali v domači peči sežigamo plastiko in smeti.
Za ogrevanje svojih domov uporabljamo kurilno olje ali premog.
Skozi naše dimnike pride dim v zrak.
In gradimo tudi tovarne, v katerih izdelujejo celo vrsto stvari.

Iz nekaterih tovarn izpuščajo razne pline in dim.

Gnojevka iz hlevov tudi onesnažuje zrak.«

»Da, pa tako smrdi!« zaviha nos Miha.

»Drevesa in živali zbolijo, če je zrak onesnažen,« doda Špela.

Flupi žalostno pripomni: »Jaz prav tako.«

Tiho začne jokati.

Špelo zanima, kaj lahko naredimo, da zraka ne bi onesnaževali.

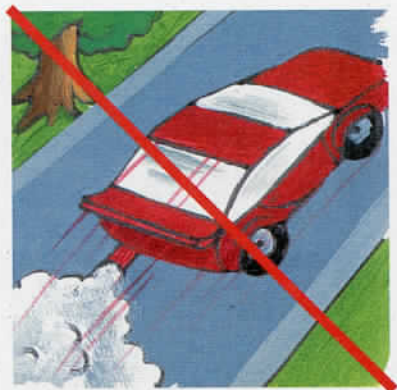

Če le moreš, pojdi peš. Hoja je zdrava zate in dobra za okolje, prav tako tudi vožnja s kolesom. Škodljive izpušne pline izločajo vsa motorna vozila.

Za okolje je boljše, če se vozimo z vlakom, tramvajem ali avtobusom kot pa z avtomobilom.

Seveda tudi vlak, tramvaj in avtobus porabljajo energijo, vendar lahko hkrati prepeljejo veliko ljudi.

Tako se porabi manj energije kot pri vožnji z avtomobilom.

Preden odideš od doma, izključi ogrevanje. Tako varčuješ z energijo. S pridobivanjem energije iz premoga in kurilnega olja onesnažujemo zrak in dim, ki tako nastaja, je zdravju škodljiv.

Če te zebe, se topleje obleci. Če zagrneš zavese, uhaja manj toplote iz hiše.

Ko odhajaš iz sobe, ugasni luč.
Tako varčuješ z elektriko in prihraniš denar.
Ne kupuj stvari, ki jih sploh ne potrebuješ.

Strup, barve, baterije ... spadajo v poseben zaboju ali zbiralnico.

Če te stvari vržeš v ogenj, se izločajo strupeni plini.

Če nevarne izdelke posebej zbiramo v zbiralnicah, jih lahko predelajo ali uničijo in preprečijo onesnaževanje okolja.

»Vse bomo storili, da bi bil zrak čist,« obljubi Miha.

»Mamo bom prosil, naj počasneje vozi avtomobil.

S hitro vožnjo se porabi več goriva in nastane več škodljivih izpušnih plinov.«

Špela doda: »Jaz bom ugasnila luč, če ne bo nikogar v sobi, da bomo porabili manj elektrike.

V termoelektrarnah pridobivajo elektriko iz premoga in kurilnega olja, ki vsebujeta žveplo in druge zdravju škodljive snovi.«

Flupi zazeha in pravi: »Hvala, moji prijatelji, zdaj bi rad malo zaspal.«

Flupi zaspi in sanja o čarovniku, ki začara, da izgine umazan dim in povsod rastejo rože. Flupija nenadoma zbudi petelinje kikirikanje. Jutro je. Z njegovo perutjo je že veliko bolje in spet jo lahko premika. Flupi zavriska: »Hura, spet lahko letim!«

V sobo prideta Špela in Miha, pripravljena za šolo.

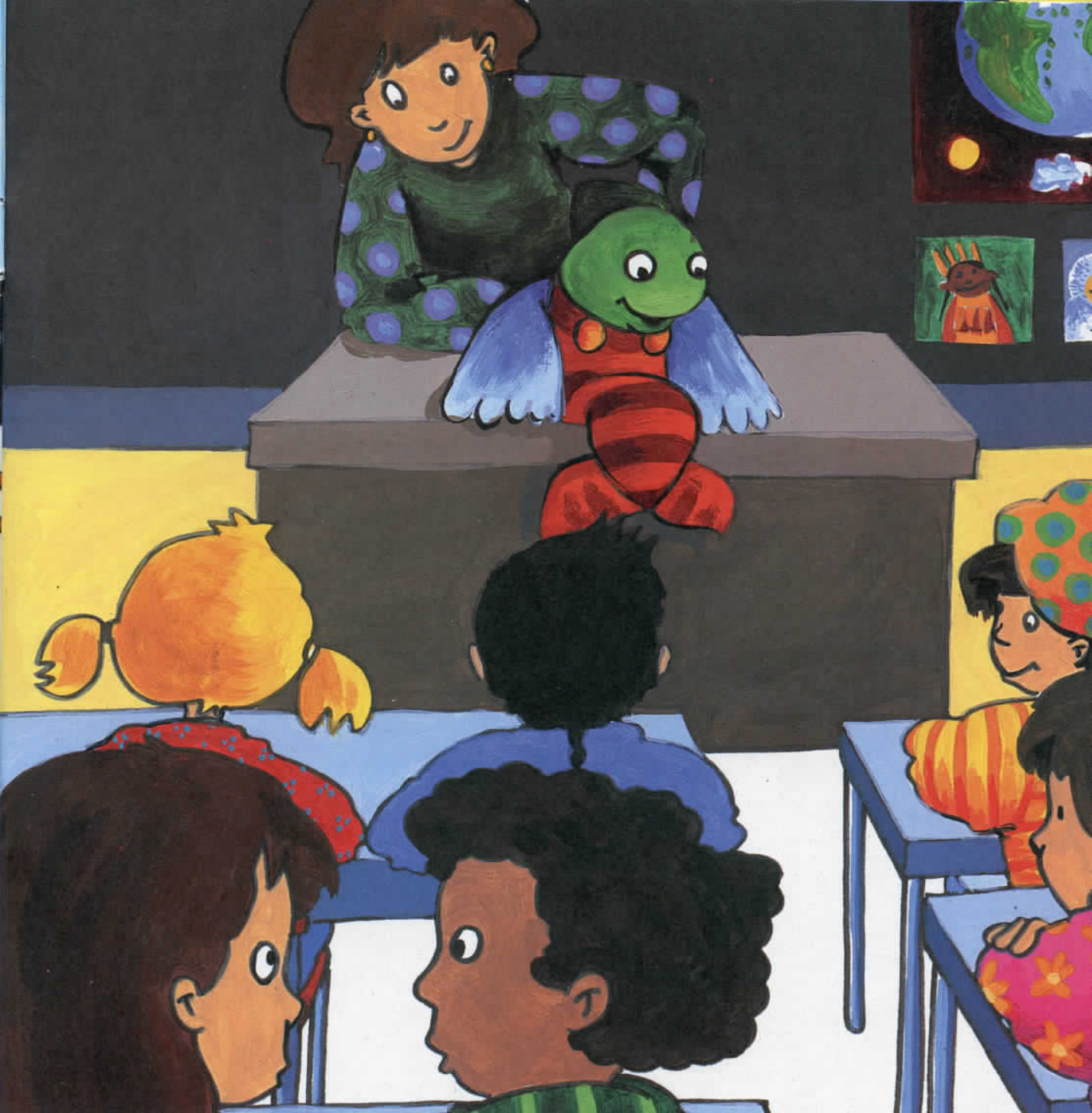

Špela ga prosi, naj gre z njima v šolo, ker ga bodo otroci in učiteljica zagotovo veseli.

»Če bo učiteljica dovolila, pojdem z vama v razred,« odvrne Flupi. Zanima ga, ali so vsi otroci v razredu tako prijazni, kot sta Špela in Miha. Flupi se takoj spoprijatelji z njimi.

Pove jim, kaj se je zgodilo.

Prosi jih, naj se zelo trudijo, da ohranijo vodo, zrak in vso naravo čisto. Zatrdijo, da se bodo na vso moč trudili.

Flupi jih vpraša: »Kdo meče ovojni papir od sladkarij ali prazno embalažo soka na tla ali v vodo?«

V zadnji klopi se oglasi deklica: »Jaz včasih to storim.«

Fant, ki sedi poleg Mihe, pravi, da smeti vedno vrže v smetnjak.

Vsi otroci obljubijo, da se bodo naslednjič v živalski vrt peljali z vlakom, ker vlak in tramvaj ne onesnažujeta zraka tako zelo kot avtomobil.

Kolo sploh ne onesnažuje zraka.

Otroci od veselja Flupiju zapojejo pesem.

Učiteljica mu da krhelj jabolka.

Flupi se poslovil od otrok in obljubi, da jih bo še obiskal.

Vsi otroci mu pomahajo v slovo in ga opozorijo, naj odslej leti previdno, da se ne bo zaletel še v kakšen dimnik.

Slišijo, kako Flupi obljubi, da bo pazil, preden izgine za oblakom.

Nekoliko pozneje Flupi zagleda svoj ribnik.

Počasko sedi na velikem kamnu in se pogovarja z žabo v vodi.

Pogreša svojega prijatelja.

»Živio, pa sem spet tukaj!« zakriči Flupi.

Počasko ga ves srečen pogleda in zavriska: »Hura! Moj prijatelj se je vrnil.«

Flupi in Počasko vso noč klepetata.

Mastita se s slastnimi listi, ki jih je Počasko nabral v gozdu.

Nenadoma oba zelo utrujena zaspita na mahu.

Flupi sanja o Mihi in Špeli ter drugih otrocih iz razreda.

Kolofon

Flupi je namenjen otrokom, starim od 3 do 8 let. Sprva je bil narejen za Flamsko agencijo za okolje, vladno organizacijo v Flandriji (Belgija).

V sodelovanju z Evropsko komisijo (Generalnim direktoratom za okolje) je bil projekt preveden in prirejen za uporabo v Avstriji (Zvezna agencija za okolje), Bolgariji (Ministrstvo za okolje in vode), Cipru (Služba za okolje, Ministrstvo za kmetijstvo, naravne vire in okolje), Estoniji (Informativni center za okolje), Italiji (Agencija za varstvo okolja in tehnične službe), Nemčiji (Zvezna agencija za okolje), Romuniji (Ministrstvo za vode in varstvo okolja), Sloveniji (Ministrstvo za okolje, prostor in energijo), na Danskem (Ministrstvo za okolje in energijo), Irskem (ENFO – Državna služba za okoljske informacije), Madžarskem (Ministrstvo za okolje in gospodarjenje z vodami) in Nizozemskem (Ministrstvo za stanovanjske zadeve, prostor in okolje). Vse navedene države so članice evropske mreže za okoljsko komuniciranje Zeleni pajek (Green Spider).

Izvirno besedilo in zamisel: Wilfried Vandaele

Ilustracije: Tini Bauters

Prevod: Lucija Papič Mlakar

Lektura: Majda Tome

Priredba: prof. dr. Avguštin Lah, mag. Bernarda Podlipnik, dr. Jani Zore, Mateja Simčič

*Naslov: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Dunajska c. 48, Ljubljana,
mateja.simcic@gov.si*

Vse pravice pridržane: © noben del tega projekta se ne sme spremeniti ali reproducirati brez pisnega dovoljenja Wilfried Vandaele, Warvinge 17, B 8421 De Haan (w.vandaele@vmm.be).

Ponatis, Ljubljana, 2004

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PROSTOR IN ENERGIJO

Prav tako v tej zbirki:

Flupi in voda